

FİİLDE ÇATI

A. ÖZNESİNE GÖRE FİİLLER

1. ETKEN FİİL
2. EDİLGEN FİİL
3. DÖNÜŞLÜ FİİL
4. İŞTEŞ FİİL

B. NESNESİNE GÖRE FİİLLER

1. GEÇİŞLİ FİİL
2. GEÇİŞSİZ FİİL
3. OLDURGAN FİİL
4. ETTİRGEN FİİL

B. NESNESİNE GÖRE FİİLLER

GEÇİŞLİ FİİL:

- Nesnesi olan ya da nesne alabilen fiillerdir.
- “Ne, neyi, kimi?” sorularına yanıt veren fiillerdir.

ÖRNEKLER:

“Anneme **hediye** aldım.”
cümlesinde “almak” eyleminden etkilenen,
“hediye” sözüdür. Bu söz, cümlede nesne olarak
kullanılmıştır. Dolayısıyla “almak” fiili geçişlidir.

“Ben her zaman okurum.”
cümlesinde “okumak” eylemi geçişlidir. Ama
cümlede “nesne” bir sözcük olarak verilmemiştir.
Cümle “neyi?” sorusuna cevap verdiği için
geçişlidir. Çünkü sonuçta okunan kitap ya da
başka bir şey vardır.



OLDURGAN FİİL:

- Geçişsiz olan fiiller aldıkları “-r, -t, -tır” ekleriyle
geçişli hâle getirilir. Böyle fiillere **oldurğan fiil**
denir.

ÖRNEK:

Komedyen şakalarıyla herkesi **güldürdü**.

Gül → Kimi? / Geçişsiz
Güldür → Kimi? / Geçişli



GEÇİŞSİZ FİİL:

- Nesne alamayan fiillerdir.
- “Ne, neyi ve kimi?” sorularına **cevap vermez**.

ÖRNEKLER:

“Seni görünce çok duygulandım.”
cümlesinde de “duygulanmak” eylemi
geçişsizdir. Çünkü “ne, neyi, kimi?” sorularına
cevap vermiyor.

“Beni her gördüğünde ağlıyor.” cümlesinde de
“ağlıyor” eylemi geçişsizdir. Çünkü “ne, neyi,
kimi?” sorularına cevap vermiyor.



ETTİRGEN FİİL:

- Geçişli fiillerin “-r, -t, -tır” ekleri alarak geçişlilik
derecesinin artmasına Ettirgen fiil denir.

ÖRNEK:

Öğretmenimiz parçayı Ali'ye okuttu.
Oku → Neye? / Geçişli
Okut → Neye? / Geçişli



NOT: İsim cümlelerinde çatı özelliği **aranmaz**.

ÖRNEK:

En sevdiği arkadaşı **Ahmet'ti**.
İSİM